

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theses Vniversae Theologiae Speculativæ, Sacramentalis,
& moralis**

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

De Charitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42284

fidei, tum quories aliquis tentatur, ut de misericordia Dei desperet, tum in fine vitæ.

Aliàs præceptum spei obligat per accidens, ut quando tenemur Deum orare, vel de peccatis dolere, &c.

Est etiam præceptum spei negativum, quod obligat ut nunquam desperes de consequutione beatitudinis, & nunquam præsumas te eam indebitè obtenturum.

DE CHARITATE.

CAP. VIII. **C**haritas est amicitia inter Deum & *Ref. 1.* hominem, fundata in eo quòd Deus suam beatitudinem homini communicat.

Licet non convivamus Deo, ratione vitæ corporalis, illi tamen convivimus ratione vitæ spiritualis.

Charitas non est Spiritus S. sed donum creatum diffusum in cordibus nostris, per Spiritum S.

Ref. 2. Charitas est virtus, summam humanorum actuum regulam, nempe Deum attingens.

Dare facilitatem agendi, spectat ad virtutes acquisite non autem ad infusas, quæ solam agendi potentiam tribuunt.

Charitas est specialis virtus, specialem boni rationem in objecto suo attingens: esto interdum dicatur, omnis virtus, seque extendat ad opera omnia virtutum.

Charitas est una specie virtus, respiciens unum finem, nempe divinam bonitatem, & unam communicationem beatitudinis æternæ.

Quando S. Thomas ait, charitatem fundari in cōmunicatione beatitudinis, sensus est, Deum per charitatem diligi, secundum totam suam bonitatem, quæ attingitur à beatis.

Ref. 3. Charitas est virtutum five moralium, five Theologicarum præstantissima, attingens Deum ut in ipso sistat, non ut ex eo nobis aliquid proveniat.

eorum

Eorum quæ sunt infra nos, nobilior est cognitio, quàm dilectio; eorum verò quæ sunt supra nos nobilior est dilectio, quàm cognitio.

Ex eo quòd virtutes intellectuales sint ex se perfectiores moralibus, sequitur tantum præstantissimam inter illas esse perfectiorem nobilissima istarum.

Nulla est vera virtus simpliciter sine charitate, cuius proprium est hominem ordinare ad ultimum finem, qui in fruitione Dei consistit.

Potest tamen esse vera aliqua virtus secundum quid, seu habens essentiam, etsi non statum virtutis, sine charitate.

Charitas dicitur forma virtutum, quatenus per illam eorum actus ad ultimum finem ordinantur, & sunt meritorii vitæ aeternæ.

Charitas dicitur radix, fundamentum, & mater aliarum virtutum.

Res. 4. Charitas nequit esse perfecta ex parte diligibilis, quatenus Deus non potest ab ulla creatura amari, quantum est diligibilis.

Potest tamen esse perfecta, ex parte diligentis, ita ut habens charitatem, Deum diligat quantum potest: quod aliter contingit in alia, aliter in hac vita.

In charitate distinguuntur, tres gradus, nempe incipientium, proficientium, & perfectorum, juxta diversa studia ad quæ homo perducitur per charitatis augmentum.

Quod tamen non impedit quominus & incipientes, & perfecti proficiant, quamvis eorum studium præcipuè in hoc non versetur.

Charitas vitæ est ejusdem speciei cum charitate patriæ, esto cognitiones specie distinguantur, & amor vitæ sit liber, amor patriæ necessarius.

Non repugnat, quòd charitas sit minùs intensa, tam quoad habitum, quàm quoad actum, in aliquo beato, quam in aliquo viatore.

Abso-

Absolutè tamen dicendum est, charitatem patriæ esse perfectiorem charitate vitæ, ratione status longè diversi quem habet.

CAP. IX. *Ref. 1.* Charitatis objectum primum est Deus, secundarium verò multa quæ propter Deum diligenda sunt.

Ad hoc secundarium objectum reducuntur primum, creaturæ omnes capaces beatitudinis; secundò ea omnia quæ ad nostram, aut proximorum beatitudinem aliquo modo conducunt.

Unde homo ex charitate amat seipsum, non tamen ex vera amicitia, quæ unionem quandam, non unitatem importat.

Amat & peccatorem, non ut peccatorem, sed ut hominem: nec debet amicis peccantibus subtrahere amicitia beneficia, nisi sint insanabiles.

Amat etiam inimicum, quamvis non ut inimicum, ei que exhibet communia dilectionis signa, licet specialia non nisi in necessitate ei exhibere teneatur.

Non tamen illius charitas debet se extendere ad dæmones, sive qua dæmones sive qua Spiritus supernaturalis beatitudinis incapaces.

Verùm si agatur de objectis secundariis posterioris generis, homo diligit charitatem, creaturas irracionales, corpora nostra ipsosque dæmones quoad naturam spectatos, prout hæc omnia ad gloriam Dei conducunt.

Ref. 2. Est aliquis ordo in charitate, non quidem durationis, sed perfectionis, ita ut unum objectum perfectius diligatur quàm aliud.

Potest tribus modis unum à nobis perfectius diligere quam aliud. 1. objectivè. 2. appetitivè. 3. intensivè.

Secundum prædictum charitatis ordinem, debemus Deum, tanquam primam causam beatitudinis, magis quàm proximum, aut nos diligere.

In communicatione bonorum naturalium fundatur amor naturalis, quo creaturæ omnes Deum suo modo diligunt.

Ref. 3. Non tenemur Deum magis intensivè diligere quàm nos, aut proximos, sed sufficit quòd eum magis objectivè & appetitivè diligamus.

Amorem esse posse majorem appetitivè, etsi non sit major intensivè, ostenditur exemplo matris filium natu majorem magis appetitivè, & minorem magis intensivè diligentis.

Quamvis possit proximus intensius diligi quàm Deus, repugnat tamen quòd talis proximi dilectio sit ex vera charitate.

Ref. 4. Tenetur homo ex charitate, magis se diligere quàm proximum quem tantum ut beatitudinis socium respicit.

Non debet homo peccare, ut proximum liberet à peccato; teneturque sibi potius velle gratiam & gloriam, quàm omnibus aliis hominibus.

Si tamen necessitas spiritualis proximi exigeret, posset quis licitè, exemplo B. Martini aliquantulam beatitudinis dilationem optare.

In extrema proximi necessitate spirituali tenemur non modo bona temporalia, sed etiam vitam, si opus sit exponere, ut illi opitulemur.

At in gravi necessitate, non teneris succurrere proximo, cum probabili vitæ periculo, aut etiam cum notabili famæ, vel bonorum temporalium jactura.

Si tamen Respublica in tali necessitate versetur, ut quia hæreses, aut periculosa dogmata sparguntur in vulgus, teneris etiam cum vitæ periculo ei, si possis, succurrere.

Non teneris vitam propriam pro vita alterius privati exponere; potes tamen, ex motivo amicitia, gratitudinis, vel alterius virtutis.

Ref. 5. Teneris ex charitate unum proximum magis diligere, quàm alium; & Patres æqualitatem

com-

commendantes, volunt tantum omnes esse diligendos.

In necessitate extrema teneris potius ei opitulari, qui tibi sanguine junctus est, quam extraneo, licet sanctiori.

Qui tibi naturaliter juncti sunt, præferendi sunt iis cum quibus conjunctionem tantum spiritua-lem habes, idque in necessitate temporali, & spiri-
tuali.

Debes ut plurimum, non modo parentes, sed etiam alios consanguineos, saltem in primo gradu, præferre amicis, & benefactoribus.

Inter consanguineos primò debet præferri omni-
bus pater, secundò mater, tertio uxor, quartò filii, quintò fratres & sorores, ac tandem alii juxta cujus-
que gradum.

CAP. X. *Ref. 1.* Gaudium de bono divino est actus internus charitatis, non quidem primarius, sed se-
cundarius.

Gaudium de bono divino in se, non potest adjun-
ctam habere tristitiam, potest tamen ut participatur à nobis.

Non potest esse in nobis plenitudo gaudii, ex parte rei de qua gaudemus.

Neque in hoc statu potest gaudium de Deo esse plenum, quantum esse potest ex parte nostra: at in beatis est plenum, & super plenum.

Ref. 2. Pax etiam est actus charitatis, per quam fit ut omnes nostri appetitus ferantur in Deum, & cum proximi appetitu concordent.

Paci opponitur dissensio hominis ad seipsum, & ad alium; concordia verò hæc sola duntaxat.

Omnia pacem appetunt, sicut & aliquod bonum, & remotionem eorum, quæ illius assequutionem impe-
dite possunt.

Duplex est pax, alia vera, alia falsa: & illa adhuc duplex, perfecta quæ in alia vita habetur, imperfecta, quæ in ista.

Dissen-

Dissensio in opinionibus non repugnat charitati, aut paci imperfectæ istius vitæ, sed perfectæ alterius, ubi veritas plenè cognoscetur.

Pax procedit à virtute charitatis, cui proinde opponitur dissensio, ratione pacis; sicut odium ratione dilectionis; & acedia, seu invidia ratione gaudii.

Misericordia non est propriè actus charitatis, sed alterius virtutis qua homo doler de malo proximi, ut est quædam miseria, quæ illius opera sublevari potest.

Beneficentia interdum sumitur pro externa executione actus interni elicitæ à charitate: at generatim, ut significat collationem beneficii, ad varias virtutes spectare potest.

Ref. 3. Septem sunt opera misericordiæ, seu eleëmofynæ corporalis, hoc versu comprehensa,

Visito, poto, cibo, redimo, tego, colligo, condo.

Datur grave præceptum subveniendi per eleëmofynam proximo, in extrema necessitate constituto.

Quod præceptum viget, quando probabiliter non constat aliquem ei mox subventurum, etsi multi sint qui possint illi opitulari.

Etsi tunc non tenearis facere eleëmofynam, ex bonis tuo statui omnino necessariis, teneris tamen ex bonis, sine quibus decenter & commodè vivere nequis.

Imò probabilius est, teneri ex superfluis statui succurrere proximo, in gravi, quamvis non extrema necessitate constituto.

Non satisfacis præcepto eleëmofynæ, mutuando pecuniam extremè indigenti, seu qui non habet aliquid sive in re, sive in spe.

Ref. 4. Præceptum dandi eleëmofynam magis obligat Ecclesiasticos, quàm Laicos.

Tenentur Ecclesiastici in eleëmofynas, aliavè pia opera expendere, quidquid ex redditibus beneficii,

beneficii, congruæ eorum sustentationi superfluum est.

In congrua eorum sustentatione potest reperiri infimum, medium, & summum, quod excedi nequit.

Unde quod superest in eleëmofynas erogari debet; si quid verò parcius vivendo, ex summa permiffa seponitur, instar bonorum patrimonialium expendi potest.

Congrua portio assignari potest beneficiario, tum juxta qualitatem beneficii, tum juxta qualitatem personæ.

Clerici habent verum dominium eorum fructuū, quos ex beneficiis percipiunt.

Peccant graviter, partem quæ eroganda erat pauperibus, in præfanos usus expendendo; non tamen tenentur ad restitutionem.

Unde peccant graviter ex iis fructibus testando, testamentum tamen valet.

At regulares beneficiarii, etsi sint Episcopi, non acquirunt dominium fructuum, qui eorum beneficiis annexi sunt.

Res. 5. Non possunt famuli dare eleëmofynam ex bonis dominorum, nisi accedente saltem tacito eorum consensu.

Non possunt prodigi, minores, aut pupilli de suis bonis disponere, absque curatorum, vel tutorum consensu.

Filius familias potest facere eleëmofynas ex bonis suis castrensibus, aut quasi castrensibus.

Item ex iis quæ ad congruam sustentationem, vel ad recreationem ei dari solent.

Potest uxor dare eleëmofynas, non modo ex bonis paraphernalibus, si quæ habet, sed etiam ex bonis communibus, juxta proprium statum.

Si maritus in amentiam incidat, absoluta domus administratio devolvitur ad uxorem, secus si tantum à domo absit.

Superio-

Superiores Regularium non possunt facere eleëmofynas, ex bonis monasterii, nisi juxta regulam, & constitutiones.

At inferiores non possunt de aliqua re, etiam ad victum concessa, disponere sine consensu superioris, nisi quando peregrinantur.

Potest aliquis facere eleëmofinam ex bonis propriis, quæ honestè acquisivit, & quorum habet administrationem.

In necessitate extrema potest subveniri pauperi ex bonis alterius, si aliter illius indigentia levare nequit.

Potest foemina facere eleëmofynam, ex bonis per meretricium acquisitis.

Res. 6. Correctio fraterna est unum ex septem operibus misericordiae spiritualis, hoc versu contentis

Consule, castiga, solare, remitte, fer, ora.

Obligat quando putas eam necessariam, & utilem ad proximum, sine gravi tuo damno avertendum à peccato.

Ad eam tenentur inferiores & superiores; sed illi ex charitate, aut misericordia, isti etiam ex justitia, ratione officii.

Privati non tenentur aliorum vitae invigilare, at superiores tenentur in inferiorum mores inquirere; qui tamen cavere debent, ne nimium sint suspiciosi, aut delationibus facilè aures præbeant.

Non tenentur privati, nisi sub veniali, corripere peccata ex se venialia; at superiores interdum tenentur sub mortali.

Privati non tenentur alios corripere, quando nullus speratur fructus ex correptione: at superiores etiam tunc ad id tenentur.

Nec tenentur privati, cum gravi suo damno corripere proximum, in gravi tantùm necessitate spirituali constitutum; superiores verò tenentur, etiam cum vitae periculo.

Pec-

Peccantes ex ignorantia vincibili debent corripī, item peccantes ex ignorantia invincibili, si fructus ex ea correptione speratur.

Superiores ab inferioribus cum modestia corrigantur, & privatim, nisi ob periculum fidei, opus sit eos publicè arguere.

Ref. 7. Ordo correctionis fraternæ est sub præcepto, ita ut non liceat occultum alicujus peccatum deferre ad superiorem, quin secreta admonitio præcesserit, primò sine testibus, secundò, si opus sit, cum testibus.

In peccatis quæ vergunt in grave aliorum detrimentum, non opus est prædictum ordinem servare, sed statim ad denunciationem procedi potest.

Si prælatus præcipiat subditis, ut peccata quæ fortè corrigenda norunt, ipsi revelent, hoc præceptum debet intelligi, salvo ordine fraternæ correctionis.

Post admonitionem sæpius factam, adhuc per eam procedendum est quandiu spes probabiliter habetur de correctione.

Est autem totaliter à correptione cessandum, quando probabile est, correptum inde deteriorem reddendum.

CAP. XI. *Ref. 1.* Charitati secundum se duo vitia opponuntur, nempe odium Dei, & proximi.

Deus secundum se spectatus, non potest odio haberi, sed tantum quatenus infligit pœnam, & prohibet peccata.

Odium Dei est maximè peccatum in Spiritum S. non ut specialis species, sed tanquam quid inclusum in omni specie peccati in Spiritum sanctum.

Odium proximi est peccatum, si in eo natura, aut gratia odio habeatur: at non ad odium, sed potius ad amorem pertinet, fratrem odisse ut peccatorem.

Nunquam licet proximum odisse, odio inimicitæ, interdum tamen licet aliquem odisse, odio abominationis, nempe peccatorem, ut sic.

Et si non liceat velle, malum proximo, ut illi malum est, licet tamen ex aliquo bono fine.

Imò multi putant licere, ob emolumentum aliquod temporale, optare mortem alicujus. Verum hoc in praxi periculosum videtur.

Inter peccata contra proximum, odium est majus, si spectetur deordinatio peccantis, at si spectetur nocumentum, homicidium, adulterium, aliaque externa peccata sunt pejora odio.

Odium non est vitium capitale, ex quo scilicet alia vitia progerminent. Ipsum autem oritur ex invidia, sicut ex delectatione causatur amor.

Res. 2. Gaudio charitatis, ut est de bono divino, opponitur a cedia: ut autem est de bono proximi, invidia.

Acedia est secundum se mala, ut est tristitia de bono divino; & secundum effectum, quatenus ita hominem aggravat, ut eum retrahat à bono opere.

In luxuria, impugnatio peccati est vincenda fugiendo, in acedia verò, resistendo.

Acedia, ut dicit tristitiam de bono divino, est speciale vitium, charitati repugnans: at tristitia de bono spirituali singularum virtutum, ad vitia opposita pertinet.

Acedia, ut inchoatur in sensualitate, est tantum peccatum veniale, ut autem in ratione perficitur, est peccatum mortale.

Acedia est recessus mentalis à bono divino, cui oportet mentem inharere ex necessitate.

Meritò ponitur inter vitia capitalia, ejusque sex filia numerantur.

Invidia est tristitia de bono proximi, quatenus apprehenditur ut diminutivum propriae gloriae & excellentiae.

Unde ad illos tantum habetur invidia, quibus homo vult se aequare, vel præferre in gloria.

Tristitia de bono alterius, in quantum sibi ex hoc imminet periculum alicujus nocumenti, est potius timoris effectus, quam invidiae, Quan-

Quando aliquis tristatur, non quod alter bona spiritualia habeat, sed quia ipse caret, zelus est laudabilis.

Tristari de bono alterius, quia eo indignus est, hoc vocatur Nemesis, seu indignatio.

Invidia est peccatum capitale varias habens filias, & mortale ex genere suo, sunt tamen quidam illius motus veniales in sensualitate.

Ref. 3. Paci opponuntur discordia, quæ est in corde; & contentio, quæ est in ore.

Discordare per se & scienter à bono divino, & à bono proximi, in quo quis debet consentire, est ex se peccatum mortale: at non discordare per accidens, & præter intentionem.

Verùm prior discordia potest interdum esse duntaxat venialis, & posterior mortalis.

Tripliciter possumus discordare cum aliquo. 1. quoad mala 2. quoad consilia. 3. quoad præcepta.

Discordia est filia superbiæ, vel inanis gloriæ, potest tamen ex parte causari etiam ab invidia.

Distinguitur à rixa, quæ consistit in exteriori opere, & causatur ab ira, animum movente, ad nocendum proximo.

Impugnatio veritatis est triplex materialis, formalis, & virtualis; prima non est ex se mala, secunda tamen & tertia sunt ex se peccatum mortale.

Impugnatio falsitatis cum debito modo acrimoniæ est laudabilis, cum inordinato modo, est peccatum veniale, & interdum mortale.

Contentio, sicut & discordia est filia inanis gloriæ, cuius proprium est propriam excellentiam querere.

Ref. 4. Inter vitia pertinentia ad opus paci opposita, schisma numeratur, quod est speciale peccatum, intendens se ab unitate Ecclesiæ separare.

Schismatici dicuntur, qui subesse renuunt summo Pontifici, & qui membris Ecclesiæ ei subditis, communicare renuunt.

Schisma & hæresis sunt diversa vitia, quicumque tamen est hæreticus, est etiam schismaticus; at potest quis esse schismaticus, etsi non sit hæreticus.

Infidelitas ex se est gravius peccatum schismate, potest tamen contingere, ut quidam schismaticus gravius peccet, quàm quidam infidelis.

Potestas ordinis manet in schismaticis, & hæreticis, qui proinde possunt ea uti validè, sed non licitè: at potestas jurisdictionis in iis non manet.

Congruum est ut schismatici per potestatem spiritualem coërceantur, & excommunicentur.

Res. 5. Bellum etiam numerari solet inter vitia externa operis, paci opposita.

Ut bellum sit justum tria requiruntur. 1. auctoritas Principis bellum indicentis. 2. causa justa. 3. intentio recta bellantium.

Bellum duplex est defensivum, & offensivum, & utrumque justè suscipi potest.

Prima ex dictis conditionibus intelligitur de bello offensivo, secunda verò non habet locum, quando condigna satisfactio offertur.

Non potest bellum moveri, quando causa dubia est, & agitur de re ab alio possessa.

Bellum per se loquendo, & seclusa ignorantia, ex utraque parte justum esse nequit.

Milites subditi tenentur militare, quando aperte non constat de injustitia belli, imò & extranei in eo casu militare possunt.

Possunt clerici, etiam sacerdotes, & Episcopi in necessitate bellare; maximè si imperium Principis, cui subditi sunt, accedat.

Fides hosti data, servanda est, nisi coactus dederis, vel promissio in grave damnum commune vergat, aut ille primus fidem violaverit.

In necessitate licitum est bellare in die festo, non extra illam.

Res. 6. Opponitur etiam paci rixa, quæ importat quan-

quandam contradictionem in factis, est quæ veluti quoddam privatum bellum.

Non est licitum duellum, si ineatur ad vanam ostentationem dexteritatis, vel ad oblectationem spectantium.

Non etiam licitum est duellum ad purgationem criminis, nec ad vindicandam propriam injuriam.

Nec potest licitè duellum ab aliquo acceptari, ne in honore apud mundanos laudatur.

Quisque tamen dicere potest, se paratum esse iusta defensione sibi consulere, si aliquis eum invaserit.

Multò magis illicitum est acceptare duellum, propter defensionem rerum externarum.

Potest tamen duellum iustè iniri inter aliquos, auctoritate Principis, ne pugna cum gravi periculo, inter integros exercitus ineatur.

Rixa intendit alium laedere eo sciente & repugnante, quod magis ex ira, quam ex odio oritur.

Opponitur etiam paci seditio, quæ est speciale peccatum, speciali bono, nempe unitati & paci multitudinis, oppositum.

Seditio est ex genere suo peccatum mortale, eoque gravius, quò bonum commune est præstantius privato.

CAP. XII. *Res. 1.* Scandalum est dictum, vel factum minus rectum, præbens alteri occasionem ruinæ.

Duplex est scandalum, activum, & passivum: activum est quando dictum, vel factum est alteri per se causa peccandi, passivum, quando per accidens.

Interdum est scandalum activum, cum passivo: interdum activum, sine passivo: aliquando passivum, sine activo.

Res. 2. Non modo scandalum activum est peccatum, sed etiam passivum.

Scandalum passivum non est speciale peccatum, activum verò directum & per se, est speciale peccatum scandali, distinctum ab aliis omnibus peccatis.

Unde directè alicui suadens adulterium, non tantùm est reus adulterii, sed etiam scandali in confessione declarandi.

At scandalum activum, quod tantùm indirectè & per accidens est alteri causa ruinæ, non est peccatum speciale, sed vt summum circumstantia aggravans.

Ref. 3. Scandalum passivum interdum est peccatum tantùm veniale, interdum mortale, Idem dic de activo, sive sit per accidens, sive per se.

Etsi nonnulli dicant, peccatum esse mortale, aliquem directè impellere ad veniale, probabilius tamen est non esse nisi veniale.

Quod verum est, etsi quis per peccatum mortale directè alium impellat ad veniale.

Scandalum est mortale, quando probabile est alios ex peccato sive mortali, sive veniali ad mortale inducendos.

Ref. 4. Bona spiritualia ad salutem necessaria non sunt dimittenda, propter aliorum scandalum, non necessaria, prætermitti non debent ob scandalum Phariseorum, sed propter scandalum pusillorum differenda sunt, aut occultanda.

Ad vitandum scandalum, nunquam cessat obligatio servandi præcepta negativa: imò non licet propterea cessare ab observatione præcepti affirmativi.

Unde non debet foemina abstinere die festo ab auditione sacri, etsi sciat illius occasione aliquem peccaturum.

Peccatum veniale committendum non est ad vitandum aliorum scandalum, ac proinde nec ut quis caveat mortale.

Nemo potest ad vitandum scandalum, dare bona aliena, quorum habet dispensationem interdum tamen eorum repetitionem differre debet.

Nemo tenetur per se loquendo, ad vitandum scandalum, etiam pusillorum: gravem in propriis bonis temporalibus iacturam facere.

Ref. 5.

Res. 5. Peccatum est vendere res indifferentes, quibus homines communiter malè uti solent, qualia sunt venenum, falsa clavis, &c. nisi moraliter constet, eumentem non malè usurum.

Non est peccatum vendere res indifferentes quibus homines benè uti solent, qualia sunt arma: nisi constet, eumentem malè usurum.

Peccant caupones tempore prohibito carnes hospitibus indiscriminatim præparantes. Quod verum est, etsi eorum defectu, alii essent porrecturi.

Non peccant famuli ministrando dominis in rebus ex se indifferentibus, quæ non nisi remotè malo usui serviunt.

Imò possunt ex gravi causa, iis ministrare in rebus majorem connexionem cum peccato habentibus: non autem in iis quæ sunt intrinsecè malæ.

A peccato excusantur locantes domos meretricibus, si absit scandalum.

Volenti grave malum committere, non licet ex probabili sententia, suadere ut committat levius.

Non tamen est illicitum, volenti committere majus malum, proponere minus. Verùm hoc quoad proximum satis periculosum videtur.

LIBER IV.

DE RELIGIONE.

CAP. I. **R**eligio hic sumitur pro virtute, qua inclinamur ad cultum & honorem Deo exhibendum.

Res. 1. Non est virtus Theologica, sed moralis, quæ ut objectum quod respicit cultum divinum, Deum verò ut objectum cui.

Medium in ea accipitur non secundum passiones, sed secundum æqualitatem, inter operationes quæ sunt ad Deum.